

Anti-pestprotocol

| Versie: 2.0 | Evaluatiedatum: december 2026 |

Inhoud

Doel van het anti-pestprotocol.....	1
Wat is plagen en wat is pesten	1
<i>Voorbeelden van pestgedrag zijn o.a.</i>	2
Signalen van pesten	2
Signaleren van pesten tijdens de pauze	3
Voorkomen van pesten.....	3
Hoe wij pesten voorkomen en aanpakken.....	4
<i>Leerkrachten</i>	4
<i>Ouders</i>	4
<i>Leerling</i>	5
<i>Anti-pestcoördinator</i>	5
<i>Intern begeleider</i>	5
<i>Schoolleider</i>	5
Voorkomen van digipesten	5
Vijfsporenaanpak bij pesten	6
<i>Spoor 1. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt</i>	6
<i>Spoor 2. De pester begeleiden</i>	6
<i>Spoor 3. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem</i>	6
<i>Spoor 4. De ouders van de gepeste en de pesters en meelopers betrekken bij de aanpak</i>	7
<i>Spoor 5. Ondersteuning voor personeel om adequaat pesten tegen te gaan</i>	7

Doel van het anti-pestprotocol

Alle kinderen moeten zich op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit protocol bevat afspraken en richtlijnen om deze veiligheid zo goed mogelijk te waarborgen. Een veilige schoolomgeving biedt kinderen de ruimte om zich te uiten, plezier te hebben, te leren en hun weerbaarheid en veerkracht te ontwikkelen, zodat zij ook voor zichzelf durven op te komen.

Leerkrachten en betrokken medewerkers weten hoe zij met pestgedrag moeten omgaan. Ouders en leerlingen worden op de hoogte gebracht van dit anti-pestprotocol. Tijdens de ouderavond aan het begin van het schooljaar wordt het protocol besproken. Nieuwe ouders ontvangen bij de start op school documenten met daarin een link naar de website waar het anti-pestprotocol te vinden is. Wanneer er wijzigingen in het protocol worden aangebracht, worden ouders hierover geïnformeerd via Social Schools.

Wat is plagen en wat is pesten

Plagen is niet hetzelfde als pesten. Hieronder een schema met de verschillen tussen plagen en pesten. Het onderscheid hangt af van hoe het wordt ontvangen. Dus of iets grappig is of niet kan alleen worden aangegeven door de geplaagde/gepeste persoon, niet door de plagers of pesters.

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch intimiderend of kwetsend benaderd wordt. Bij pesten is er sprake van ongelijkwaardige partijen: de pester voelt macht, de gepeste is onvoldoende in staat zich te verdedigen.

Naast de pester en de gepeste zijn er ook anderen betrokken, die een bepaalde rol innemen en daarmee invloed hebben op het pestgedrag.

1. Gepeste: degene die wordt gepest.
2. Pester: degene die begint met pesten.
3. Assistent: degene die niet zelf begint met pesten, maar gaat meedoen zodra iemand anders begonnen is. De assistent helpt de pester.
4. Versterker: degene die niet zelf pest, maar wel lacht om de pester of het aanmoedigt. De versterker geeft de pester het gevoel dat het pesten leuk of grappig is.
5. Verdediger: degene die de gepeste helpt, bijvoorbeeld door te zeggen dat de pester moet ophouden of door het pesten bij de leraar te rapporteren.
6. Buitenstaander: degene die meestal wel weet dat er gepest wordt, maar zich er niet mee bemoeit. Dit kan de gepeste het gevoel geven dat de buitenstaander het niet zo erg vindt dat er gepest wordt. Daarnaast kan de pester het gevoel krijgen dat dit pestgedrag acceptabel is.

Deze rollen staan niet het hele schooljaar vast, maar kunnen per situatie of gedurende het schooljaar veranderen.

Pestgedrag is nog niet direct pesten. Het vraagt wel altijd om serieuze aanpak, zie paragraaf "Voorkomen van pesten".

Voorbeelden van pestgedrag zijn o.a.:

- Fysiek geweld
 - Trekken aan kleding
 - Schoppen of slaan
- Verbaal geweld (grof taalgebruik, uitschelden)
 - Belachelijk maken
 - Intimideren
 - Met bijnamen aanspreken
 - Gemene briefjes/appjes/sms'jes
 - Dreigen met fysiek geweld
- Uitsluiten of negeren
- Achtervolgen
- Minderwaardig behandelen
- Spullen afpakken, verstoppen of kapot maken.
- Digitaal pesten via chat of ander sociaal platform
 - Uitschelden
 - Beledigen
 - Vernederen
 - Vernederende foto's of filmpjes plaatsen
 - Privé gegevens doorsturen

Signalen van pesten

Bij signalen die kunnen duiden op pesten gaat de leerkracht met de leerlingen en de ouders in gesprek. Signalen zijn bijvoorbeeld:

- Een leerling heeft weinig contact met andere kinderen.
- Een leerling is vaak betrokken bij opstootjes in de klas of op het schoolplein.
- Een leerling is vaak afwezig of ziek of heeft klachten zoals buikpijn of hoofdpijn.
- Een leerling haalt plotseling slechtere resultaten.
- Een leerling wordt regelmatig als laatste gekozen bij het indelen van groepjes.
- Een leerling is vaak alleen tijdens pauzes.
- Een leerling komt eerder de klas in of blijft na de les hangen.
- Een leerling heeft regelmatig kwijtgeraakte of kapotte spullen.

Signaleren van pesten tijdens de pauze

Om zicht te houden op gedrag in de pauzes werken we met 3 actieve pauzewachten (medewerkers) en eenduidige afspraken.

- De pauzewacht is zichtbaar aanwezig (draagt groen hesje), beweegt actief over het plein en maakt contact met leerlingen.
- De pauzewacht let specifiek op signalen van onveiligheid zoals buitensluiten, pesten, ruzies of terugkerend negatief gedrag.
- Bij klein, incidenteel gedrag spreekt de pauzewacht leerlingen aan en stuurt bij waar nodig. We willen leerlingen zo begeleiden dat ze steeds meer (in de hogere klassen) zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen voor een goed sociaal klimaat. Dat betekent dat de pauzewacht een inschatting maakt of ze zelf tot een oplossing kunnen komen of dat er bemiddeling van een volwassene nodig is.
- Bij opvallend of grensoverschrijdend gedrag geeft de pauzewacht dit direct na de pauze door aan de eigen klassenleerkracht, zodat herhaling in beeld komt.
- Incidenten die de veiligheid raken worden altijd doorgegeven en vastgelegd volgens de geldende afspraken. (zie bijlage [kwaliteitskaart-incidenten](#), vastleggen en informeren)

Door deze werkwijze houden we structureel zicht op het gedrag in de pauzes en zorgen we dat signalen tijdig worden opgepakt en opgevolgd.

Voorkomen van pesten

Op school nemen we signalen van pesten of klachten van leerlingen en ouders altijd serieus. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en op het schoolplein en dat zij hierom mogen vragen. Alle medewerkers hebben oog voor signalen van pestgedrag en reageren hier adequaat op. Zij hebben een signalerende rol en wachten niet af. Daarnaast tonen ze interesse en luisteren naar wat leerlingen te vertellen hebben. Waar nodig gaan ze in gesprek met betrokken leerlingen, zie ook de kwaliteitskaart incidentmelding.

Pesten gebeurt vaak buiten het zicht van leerkrachten of andere volwassenen. Een positieve sfeer en betrokkenheid bij elkaar vormen de basis voor een veilig schoolklimaat. Wanneer pestgedrag wordt opgemerkt, is het de taak van leerkrachten en andere betrokken medewerkers om hiertegen op te treden.

Pesten is een groepsprobleem. Het aanpakken van pesten heeft vaak weinig effect wanneer de aandacht alleen gericht is op de pester en de gepeste. Daarom is het belangrijk dat kinderen inzicht krijgen in de verschillende rollen die bij pesten een rol spelen en welk effect deze hebben. Ook als je niets doet kan pestgedrag in stand worden gehouden.

Een belangrijk onderdeel van het voorkomen en aanpakken van pesten is dat kinderen leren om pestgedrag niet te stimuleren en juist de rol van verdediger op zich te nemen. Samen zijn we verantwoordelijk voor een veilige en prettige sfeer in de klas, waarin iedereen zich welkom en veilig voelt.

Hoe wij pesten voorkomen en aanpakken

Leerkrachten

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Belangrijk is dat zij de relevante groeps- en omgangsregels helder aan de klas hebben aangeboden en in het lokaal zichtbaar hebben gemaakt. Ook bespreken zij met regelmaat onderwerpen die sociale veiligheid, gewenst (groeps-)gedrag, omgaan met elkaar en aanpak van ruzies centraal stellen.

De leerkrachten besteden aandacht aan de gouden, zilveren en bronzen weken en dragen het door het jaar heen. Leerkrachten (en andere medewerkers) krijgen een regenboogtraining in het schooljaar 2026-2027.

In de klas is er voor de leerling ruimte om te praten over ervaringen, gevoelens en problemen.

In klas 1 en in klas 4 wordt de regenboogtraining preventief ingezet. De regenboogtraining heeft als doel de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen te versterken en het groepsproces te verbeteren. Dit wordt begeleid door een externe expert. De ouders en de klassenleerkracht worden meegenomen in deze training.

Het is belangrijk dat leerkrachten pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de antipest-coördinatoren. De leerkracht of de antipest-coördinator zal bij pesten de ouders op de hoogte stellen. Wanneer nodig zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over een oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

De leerkracht registreert de peestsituaties in ParnasSys. Bij aanhoudende of complexe situaties stemt de leerkracht af met de antipest-coördinator, de intern begeleider en de schoolleider.

We monitoren het sociale klimaat. Hiervoor maken we gebruik van de Monitor Sociale Veiligheid (MSV) via Vensters. Deze monitor wordt 1 x per jaar door leerlingen van klas 4 tot en met klas 6 ingevuld. (zie veiligheidsmonitor in schoolveiligheidsplan). Iedere leerkracht laat daarnaast minimaal twee keer per jaar (of vaker naar eigen inzicht) de leerlingen een veiligheidsthermometer invullen. De leerkracht bespreekt de uitkomsten kort individueel en onderneemt waar nodig passende vervolgstappen. In de kleuterklas wordt dit vormgegeven via spel, observatie en visuele ondersteuning, zodat ook jonge kinderen hun gevoel van veiligheid kunnen uiten..

Ouders

De school vindt een goede samenwerking met ouders belangrijk bij het voorkomen en aanpakken van pesten. Wanneer er sprake is van pesten, werken ouders en school samen om het probleem te bespreken en passende maatregelen te nemen.

De inbreng van de ouders moet vooral zijn: het melden van pesten, het aanreiken van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van school (zie ook de vijfsporen aanpak bij pesten).

Verder is het als ouder belangrijk om de kernwaarden die op school gelden te bespreken ([zie schoolveiligheidsplan Kernwaarden](#)) met zijn of haar kind.

Leerling

Wanneer een leerling gepest wordt of pesten ziet gebeuren, kan hij/zij/hen dit melden bij iemand waarbij de leerling zich veilig voelt. Dit kan zijn de leerkracht, de anti-pestcoördinator of een andere medewerker van de school.

Wanneer er situaties ontstaan tijdens de pauze op het schoolplein, spreekt de leerling in eerste instantie de pauzewacht aan. De pauzewacht probeert de situatie ter plekke op te lossen of geeft dit door aan de leerkracht.

Wanneer een leerling het lastig vindt om een leerkracht of medewerker aan te spreken, kan hij of zij een briefje in de brievenbus in de bibliotheek van de school doen. Wanneer hierop de naam en klas wordt vermeld, neemt een van de anti-pestcoördinatoren contact op voor een gesprek.

Anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator ondersteunt de schoolleider bij het ontwikkelen, uitvoeren en borgen van het antipestbeleid. De coördinator is het aanspreekpunt voor leerlingen en medewerkers bij signalen van pesten en draagt zorg voor een zorgvuldige opvolging hiervan. Daarnaast heeft de anti-pestcoördinator een signalerende en adviserende rol: hij/zij monitort de sociale veiligheid binnen de school, ondersteunt collega's bij de aanpak van peestsituaties en ziet toe op naleving van het anti-anti-pestprotocol. Incidenten waar de anti-pestcoördinatoren bij betrokken zijn worden geregistreerd in een Excel-bestand en twee keer per jaar wordt dit geanalyseerd en met het team besproken. De resultaten hiervan worden gedeeld met de Medezeggenschapsraad.

Intern begeleider

De intern begeleider (IB'er) ondersteunt bij de begeleiding van leerlingen die betrokken zijn bij peestsituaties. De IB'er heeft een coachende rol richting leerkrachten bij het signaleren en aanpakken van pesten en denkt mee over passende interventies. Bij peestsituaties waarin sprake is van zorgleerlingen, heeft de intern begeleider een intensievere en regisserende rol. De IB'er coördineert de begeleiding en ziet toe op een planmatige aanpak, passend binnen de zorgstructuur van de school.

Schoolleider

De schoolleider is eindverantwoordelijk voor een veilig schoolklimaat en de uitvoering van het anti-anti-pestprotocol. De schoolleider ziet erop toe dat signalen van pesten serieus worden genomen en dat hier tijdig en zorgvuldig naar wordt gehandeld. Daarnaast ondersteunt de schoolleider medewerkers en anti-pestcoördinatoren in hun aanpak, bewaakt de kwaliteit en samenhang van het beleid en zorgt voor een open en veilige cultuur waarin leerlingen, ouders en medewerkers zich gehoord voelen. Indien nodig neemt de schoolleider besluiten over vervolgstappen en onderhoudt contact met externe partijen.

Voorkomen van digipesten

Digipesten is pesten via digitale middelen, zoals sociale media, chatgroepen of online games. Ook dit soort pesten nemen wij serieus. Leerlingen worden gestimuleerd respectvol met elkaar om te

gaan, zowel op school als online. Wanneer leerlingen online pestgedrag ervaren of signaleren, kunnen zij dit melden bij de leerkrachten, ouders of anti-pestcoördinatoren. Samen met leerlingen en ouders besteden wij aandacht aan veilig en verantwoord gebruik van digitale middelen. Wij werken momenteel aan een verdere uitwerking van digitale gedragsafspraken bij leerlingen en medewerkers, zie de toelichting over digitale veiligheid in het schoolveiligheidsplan.

Vijfsporenaanpak bij pesten

In geval dat er toch sprake is van structureel pestgedrag en dus pesten, vraagt dat om een krachtige reactie van de school. We gebruiken hiervoor de vijfsporenaanpak van Bob van der Meer (Van der Meer, B (1990)).

De vijfsporen aanpak ziet er als volgt uit:

Spoor 1. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt

- Naar de leerling luisteren en zijn probleem serieus nemen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen en hier samen aan werken.
- Indien nodig de leerling deskundige hulp bieden bijvoorbeeld “rots en water” training (weerbaarheidstraining vanuit samenwerkingsverband geboden door SBO de Dijk).
- De leerling monitoren en het pesten in de gaten houden.

Spoor 2. De pester begeleiden

- Met de leerling bespreken wat pesten voor een ander betekent en duidelijk maken dat het moet stoppen.
- Op zoek gaan naar wat de motivatie van de pester is om te pesten. Als je de behoefte weet te achterhalen kun je samen kijken hoe deze behoefte op een positieve manier vervuld zou kunnen worden.
- De leerling helpen om op een positieve manier de sociale contacten te onderhouden met andere medeleerlingen.
- De leerling herinneren dat hij/zij zich aan de schoolregels moet houden.
- Grenzen stellen en daaraan consequenties verbinden (zie schoolveiligheidsplan; wat doen wij wanneer afspraken worden overtreden)
LET OP: Pesters straffen werkt vaak contraproductief. Pesters die doorgaan met pesten nadat ze straf hebben gekregen worden meestal nog stoerder gevonden door hun groepsgenoten. En dat is vaak precies wat ze willen. Bovendien loop je het risico dat straffen zorgt voor een cultuur waarin iedereen minder snel zijn mond open doet. En dat is juist niet wat je wil.

Spoor 3. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

- Met de leerlingen uit de klas praten over pesten en hun eigen rol hierin.
- De klasgenoten betrekken bij het zoeken naar een oplossing om het pesten te stoppen in de klas of op school en hun hierin een belangrijke rol geven.

Spoor 4. De ouders van de gepeste en de pesters en meelopers betrekken bij de aanpak

- Ouders die zich zorgen maken op school uitnodigen en over pesten praten.
- Ouders op de hoogte houden van pestincidenten waar hun kind(eren) bij betrokken is geweest.
- Informatie en advies geven over pesten en welke mogelijkheden er hiervoor zijn (aangiftebeleid).
- Met ouders samenwerken om het probleem pesten aan te pakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Indien nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

Spoor 5. Ondersteuning voor personeel om adequaat pesten tegen te gaan

- De school werkt vanuit een doordacht en samenhangend beleid op het gebied van pesten en de veiligheid van zowel leerlingen als personeel. Binnen de school worden verschillende kwaliteitskaarten gehanteerd en is een duidelijke werkwijze vastgelegd voor het signaleren, registreren en afhandelen van incidenten.
- De school zorgt dat de directie, de anti-pestcoördinatoren en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en over het aanpakken van pesten in de eigen groep en op de eigen school. Anti-pestcoördinatoren hebben een cursus gevolgd bij het ECLG-expertisecentrum en zorgen ervoor dat zij op de hoogte blijven van ontwikkelingen en inzichten m.b.t. school en veiligheid, bijvoorbeeld via [Stichting School & Veiligheid](#)